

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної
діяльності

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
НАУКОВИЙ СЕМІНАР: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА ТА ПАМ'ЯТКООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
освітньо-професійної програми
«Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм»

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Науковий семінар: Актуальні проблеми пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності» галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство, за освітньо-професійною програмою «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм».

Розробник: Гаврилюк С. В., професор, завідувач кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності, доктор історичних наук, професор.

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності протокол № 3 від 30 вересня 2021 р.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(Гаврилюк С. В.)

Зі змінами силабус освітнього компонента перезатверджений на засіданні кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:
(Гаврилюк С. В.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180/6	Спеціальність 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство	Рік навчання: 1-й Семестр: 2-й
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські): 68 год.
		Самостійна робота: 102 год.
		Консультації: 10 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання:	українська	Навчальний план 2020 р.

II. Інформація про викладача

ППП: Гаврилюк Світлана Віталіївна

Науковий ступінь: доктор історичних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор, завідувач кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

Контактна інформація: e-mail: romir1991@ukr.net

тел. +38 (050) 438 73 04

Дні занять: згідно з розкладом факультету за посиланням

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Науковий семінар: Актуальні проблеми пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін підготовки магістрів за спеціальністю 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство», освітньо-професійною програмою «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм» і спрямований на вивчення здобувачами освіти: суті злободенних питань, пов'язаних з теоретичними засадами пам'яткознавства як наукової дисципліни, практичними заходами стосовно охорони нерухомих і рухомих об'єктів культурної спадщини в Україні, історією українського і світового пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності, співпраці України з міжнародними пам'яткоохоронними організаціями, вивчення набутого досвіду для удосконалення національної пам'яткоохоронної справи, вирішення завдань у сфері культурного

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента.

Пререквізити. Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності; Науковий семінар: актуальні проблеми музеології та музейної справи; Кваліфікаційна робота (проект).

Постреквізити. Основи атрибуції пам'яток.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента полягає у формуванні в здобувачів освіти системних знань про сучасний процес теоретичного осмислення, дослідження, збереження та популяризації історико-культурної спадщини на теренах України (включаючи міжнародний досвід), засвоєння нормативно-правової бази пам'яткознавства і пам'яткоохоронної діяльності в Україні, сучасного категоріально-понятійного апарату; осмислення реального стану здобутків і перспектив національної пам'яткоохоронної галузі; здобуття практичних умінь застосовувати набуті знання для вивчення і збереження пам'яток історії та культури, дієвішого залучення об'єктів культурної спадщини у сферу культурного туризму.

Вивчення ОК передбачає вирішення таких завдань: вивчення сучасного стану національного пам'яткознавства, його досягнень і реальних перспектив; діяльності державних структур та громадських інституцій щодо охорони культурної спадщини; міжнародного досвіду охорони і представлення пам'яток, залучення їх в інфраструктуру культурного туризму; виокремлення і аналіз проблем в означеній галузі, усвідомлення механізмів і шляхів їх усунення; розгляд особливостей використання й популяризації об'єктів культурної спадщини в період пандемії COVID-19 (в Україні і світі).

4. Результати навчання (компетентності).

Вивчення освітнього компонента дозволить здобувачу вищої освіти набутти наступні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК): ЗК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 3. Здатність працювати з урахуванням вітчизняного і міжнародного контексту. ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК): СК 1. Здатність вибудовувати стратегії розвитку музейної, пам'яткоохоронної справи та галузі культурного туризму. СК 4. Здійснення науково-дослідної, науково-педагогічної, управлінської діяльності. СК 5. Здатність розвивати соціальне усвідомлення ролі культурної спадщини. СК 7. Здатність впроваджувати новітні музеологічні та пам'яткоохоронні практики у вітчизняну музейно-пам'яткоохоронну галузь, екскурсійно-туристичну діяльність. СК 9. . Здатність здійснювати наукові дослідження, у тому числі з музеєзнавчої, пам'яткознавчої та історичної проблематики. СК 10. Здатність застосовувати наукові знання з історії у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПР): ПР 1. Розуміти проблеми збереження, інтерпретації та використання історико-культурної спадщини, оцінювати та аналізувати поточний стан справ і ключові тенденції розвитку музейної та пам'яткоохоронної галузі у цілому. ПР 11. Застосовувати набуті

знання для проведення науково-дослідної роботи у професійній діяльності.
 ПР 15. Аналізувати й узагальнювати історичний матеріал, оцінювати найважливіші суспільні події та явища в історичному контексті.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усьог о	Ле к.	Практ. (сем)	Сам. роб.	Кон с.	
Змістовий модуль 1. Історична ретроспектива розвитку в Україні пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності						
Тема 1. Проблема формування теоретичних засад пам'яткознавства. Вирішення питань здійснення пам'яткоохоронної роботи в українських землях під владою Російської та Австро-Угорської імперій (XIX – початок XX ст.)	7		4	2	1	УО/2
Тема 2. Внесок наукових установ, громадських товариств, український вчених і митців у межах Російської та Австро-Угорської імперій у становлення основ пам'яткознавства як науки та практичну роботу щодо охорони пам'яток на українських землях	6		4	2		УО Р/2
Тема 3. Здобутки і втрати національного пам'яткознавства та пам'яткоохоронної справи у добу Української революції (1917 – 1921 рр.)	5		2	2	1	УО/1
Тема 4. Проблеми пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності в українських землях у 1920-х – 1930-х рр.	7		4	2	1	УО Р/2
Тема 5. Здобутки та нереалізовані можливості розвитку пам'яткознавства та охорони культурної спадщини у повоєнній радянській Україні (друга половина 1940-х – кінець 1980-х рр.). Нормативно-правова база, актуальні питання теми в сучасній українській історіографії	9		6	2	1	УО Р ДС/3
Разом за модулем 1	34		20	10	4	10
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності у незалежній Україні						
Тема 6. Стан і перспективи пам'яткознавства і пам'яткоохоронної діяльності у незалежній Україні. Закон України «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.). Важливість удосконалення національної законодавчої бази пам'яткоохоронної діяльності.	7		4	2	1	УО Р ДС/2
Тема 7. Внесок українських істориків,	8		4	4		УО

археологів, мистецтвознавців у розвиток українського пам'яткознавства (1990-ті рр. – перші два десятиліття ХХІ ст.).						Р ДС /2
Тема 8. Роль УТОПК у збереженні пам'яток історії та культури. Діяльність Волинської обласної організації УТОПК: зміст, плани, труднощі в їх реалізації, перспективи	7		2	4	1	УО Р ДС /1
Тема 9. Діяльність Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПК (1990-ті рр. – 2020 р.). Роль музеїв, бібліотек і архівів у системі інформаційного забезпечення пам'яткознавства і пам'яткоохоронної роботи	6		2	4		УО/1
Тема 10. Пам'яткоохоронні програми в Україні 1991–2021 рр.: зміст, реалізація, труднощі.	6		2	4		УО/1
Тема 11. Парламентські слухання 18 квітня 2018 року – важливий крок щодо моніторингу стану та окреслення перспектив пам'яткоохоронної діяльності.	6		2	4		УО ДС /1
Тема 12. Роль історико-культурних та історико-архітектурних заповідників у пам'яткоохоронній діяльності в Україні	6		4	2		УО Р ДС /2
Тема 13. Проблеми обліку пам'яток, складання Державного реєстру нерухомих пам'яток України	6		2	4		УО /1
Тема 14. Класифікація пам'яток історії та культури, їх характеристика. Археологічна спадщина в сучасному українському суспільстві.	11		4	6	1	УО Р ДС /2
Тема 15. Пам'ятки історії в системі культурної спадщини України, стан їх вивчення і збереження, використання у сфері культурного туризму.	6		2	4		УО Р ДС /1
Тема 16. Проблеми охорони пам'яток архітектури, містобудування, монументального мистецтва	4		2	2		УО Р ДС /1
Тема 17. Пам'ятки науки і техніки як вагомі об'єкти світової культурної спадщини. Науково-технічна спадщина регіонів України, залучення її у сферу культурного туризму.	12		2	10		УО /1
Тема 18. Характерні особливості нерухокої спадщини західних областей України.	11		2	8	1	УО/1
Тема 19. Повернення і реституція культурних цінностей: суть, перспективи реалізації в Україні.	6		2	4		УО ДС /1
Тема 20. Актуальні питання вивчення і збереження культурної спадщини крізь призму підготовки «Зводу пам'яток історії та культури України».	8		4	4		УО Р ДС /2

Тема 21. Проблеми збереження пам'яток в анексованому Росією Криму та в зоні ведення бойових дій на Сході України, нищення об'єктів культурної спадщини у період розв'язаної російським агресором повномасштабної війни проти України	16		4	12		УО Р ДС /2
Тема 22. Співпраця з міжнародними організаціями у сфері охорони пам'яток. Об'єкти культурної спадщини України у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.	11		2	8	1	УО /1
Тема 23. Використання й представлення об'єктів культурної спадщини України під час пандемії COVID-19.	9		2	6	1	УО/1
Разом за модулем 2	146		48	82	6	24
Всього балів						34
Самостійна робота						6
Модульна контрольна робота						60
Всього годин/ Балів	180		68	102	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, Т – тести, Р – реферат, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, УО – усне опитування;

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів вищої освіти виконується за завданням і при методичному керівництві викладача, але без його безпосередньої участі. Вона включає як повністю самостійне засвоєння окремих тем дисципліни, так й опрацювання тем, які розглядаються під час аудиторної роботи. У ході самостійної роботи здобувачі вищої освіти опрацьовують та конспектують навчальну, наукову і довідкову літературу, виконують завдання, спрямовані на закріплення знань і формування умінь та навичок, готуються до поточного і модульного контролю з дисципліни.

№ тем и	Види, зміст самостійної роботи
1	Ознайомитися з рекомендованою навчальною і науковою літературою. Опрацювати монографію: Гаврилюк С. В. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок XX ст.). Луцьк : Вежа, 2008. 536 с.
2	Підготувати реферати про пам'яткознавчу діяльність членів НТШ у Львові, професорів Університету св. Володимира у Києві.

3	Підготувати семінар: Здобутки і втрати національного пам'яткознавства та пам'яткоохоронної справи у добу Української революції (1917 – 1921 рр.)
4	Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати монографії і наукові статті, які стосуються діяльності пам'яткоохоронних товариств у західноукраїнських землях міжвоєнного періоду, історичної постаті митрополита Андрея Шептицького у пам'ятоохоронній роботі.
5	Підготовка до семінарського заняття. Нормативно-правова база, актуальні питання теми в сучасній українській історіографії. Підготувати реферати: Утворення та діяльність УТОПІК (1966 – кінець 1980-х рр.), Викладачі закладів вищої світи Української РСР у пам'яткознавстві та пам'яткоохоронній роботі (1950-ті – 1980-ті рр.). Проаналізувати основні чинники, які впливали на стан охорони культурної спадщини в Україні у ХХ столітті (на конкретних прикладах, аргументовано).
6	Опрацювати Закон України «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.). Сформулювати пропозиції щодо удосконалення сучасної нормативно-правової бази України в галузі охорони культурної спадщини.
7	Підготовка до семінарського заняття. Підготувати реферати: Діяльність академіка Бориса Возницького в царині та охорони історико-культурної спадщини; Проблеми охорони історико-культурної спадщини у науковому доробку професора Віктора Акуленка; Проблеми охорони історико-культурної спадщини у науковому доробку багаторічного керівника Центру досліджень історико-культурної спадщини України Відділу історії України другої половини ХХ ст. Інституту історії України НАН України Сергія Кота.
8	Підготовка до семінарського заняття. Самостійно підшукати матеріал щодо діяльності Волинської обласної організації УТОПІК у період незалежної України: зміст, плани, труднощі в їх реалізації, перспективи. Опрацюйте тему: на прикладі діяльності одного або декількох громадських товариств України доведіть вагому роль громадськості в охороні історико-культурної спадщини.
9	Підготовка до семінарського заняття. Самостійно опрацювати наукові публікації, які стосуються ролі музеїв, бібліотек і архівів у системі інформаційного забезпечення пам'яткознавства і пам'яткоохоронної роботи в незалежній Україні. Підготувати реферат на тему: Висвітлення актуальних проблем пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності на сторінках «Праць Центру пам'яткознавства» – наукового збірника Центру пам'яткознавства Національної академії наук України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.
10	При підготовці до семінарського заняття опрацювати рекомендовану наукову літературу. Відшукати приклади реалізації програм УТОПІК на матеріалах Волинської і Рівненської областей.
11	Опрацювати матеріали парламентських слухань 18 квітня 2018 р. на сайті Верховної Ради України.
12	Підготувати реферат: Роль Державного історико-культурного заповідника у

	м. Луцьку в пам'яткоохоронній діяльності.
13	Опрацювати рекомендовану наукову літературу. Підготувати реферат: Здобутки та проблеми складання Державного реєстру нерухомих пам'яток культури України.
14	Опрацювати рекомендовану наукову літературу. Підготувати повідомлення на тему: Археологічні дослідження Луцька (Волинської області) у 2000-х рр.
15	Опрацювати рекомендовану наукову літературу з теми «Пам'ятки історії в системі культурної спадщини України, стан їх вивчення і збереження, використання у сфері культурного туризму». Навести приклади такої діяльності у західних областях України.
16	Опрацювати рекомендовану наукову літературу з теми «Проблеми охорони пам'яток архітектури, містобудування, монументального мистецтва».
17	Опрацювати рекомендовану наукову літературу. Самостійно підшукати приклади залучення у сферу культурного туризму науково-технічної спадщини регіонів України,
18	Опрацювати рекомендовану наукову літературу. Підготувати презентацію до семінарського заняття на тему: . Визначні пам'ятки культури України у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО: досягнення та нереалізовані можливості.
19	Опрацювати монографію: Кот С. І. Повернення і реституція культурних цінностей у політичному та культурному житті України (XX – поч. XXI ст.): монографія. Київ : Ін-тут історії України НАН України, 2020. 1020 с.
20	Опрацювати рекомендовану наукову літературу. Доктор історичних наук Сергій Кот про сучасний стан підготовки «Зводу пам'яток...», актуальні проблеми пам'яткоохоронній діяльності в Україні.
21	Опрацювати сайти музейних закладів України, пам'яткоохоронних організацій. Підготувати реферат: Стан музеїв України і заходи з порятунку їх колекцій в умовах розв'язаної російським агресором війни.
22	Опрацювати рекомендовану наукову літературу. Вирішити проблемне завдання: Чому у більшості сучасних суспільств дбають про збереження культурної спадщини? Для чого потрібно зберігати об'єкти старовини? (наведіть конкретні приклади, обґрунтуйте).
23	Опрацювати рекомендовані статті, сайти міжнародних музейних організацій і пам'яткоохоронних міжнародних організацій.

**Теми рефератів і питання для обговорення на практичних
(семінарських) заняттях:**

1. Місце археологічної спадщини в сучасному українському суспільстві, актуальні проблеми її вивчення та збереження.
2. Археологічні дослідження у Луцьку за роки незалежності України.

3. Вивчення та збереження пам'яток архітектури в Україні: історична ретроспектива та сучасний стан.
4. Пам'ятки історії у системі національної культурної спадщини.
5. Пам'ятки містобудування України: проблеми вивчення та збереження.
6. Охорона пам'яток воєнної та військової історії в Україні.
7. Пам'ятки науки і техніки, їх вивчення та охорона в Україні.
8. Історичний досвід та актуальні проблеми охорони пам'яток релігійного та церковного життя.
9. Здобутки і проблеми охорони мистецької спадщини України як невід'ємного складника національного культурного надбання.
10. Пам'ятки і пам'ятні місця національних меншин Волині: проблеми вивчення та охорони.
11. «Звід пам'яток історії та культури України» як масштабний проект з вивчення і збереження національної культурної спадщини.
12. Українська культурна спадщина за кордоном в контексті підготовки спеціального тому «Зводу пам'яток історії та культури України».
13. Сучасна система органів управління сферою охорони пам'яток історії та культури України.
14. Охарактеризуйте сучасну нормативно-правову базу України в галузі охорони культурної спадщини.
15. Наведіть приклади ставлення влади до історико-культурної спадщини України в різні історичні періоди. Думки обґрунтуйте.
16. Здобутки та проблеми складання Державного реєстру нерухомих пам'яток культури України.
17. На прикладі діяльності одного або декількох громадських товариств України доведіть вагому роль громадськості в охороні історико-культурної спадщини.
18. Вивчення і збереження культурної спадщини в українсько-польському міжкультурному діалозі.

19. Визначні пам'ятки культури України у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО: досягнення та нереалізовані можливості.
20. Чому у більшості сучасних суспільств дбають про збереження культурної спадщини? Для чого потрібно зберігати об'єкти старовини? (наведіть конкретні приклади, обґрунтуйте).
21. Яку роль відіграє минуле та його матеріалізовані об'єкти (пам'ятники, меморіальні таблички, старі споруди, знакові місця тощо) у житті суспільства, громади, окремої особистості? (наведіть конкретні приклади, обґрунтуйте).
22. Конвенція про охорону всесвітньої культурної та природної спадщини (1972 р.) – вагомий документ, який регламентує міжнародне співробітництво у пам'яткоохоронній сфері.
23. Як впливають на стан історико-культурної спадщини соціальні катаклізми (перевороти, революції, війни тощо). Наведіть конкретні приклади із світової історії, обґрунтуйте думку.
24. Як впливають на стан історико-культурної спадщини соціальні катаклізми (перевороти, революції, війни тощо). Наведіть конкретні приклади з історії українських земель, обґрунтуйте думку.
25. Проаналізуйте основні чинники, які впливали на стан охорони культурної спадщини в Україні у ХХ столітті (на конкретних прикладах, аргументовано).
26. Сучасні тенденції у діяльності українських музейних закладів, спрямовані на посилення їх місця і ролі в охороні національної культурної спадщини.
27. Діяльність Центру пам'яткознавства Національної академії наук України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури в галузі охорони культурної спадщини.
28. Висвітлення актуальних проблем пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності на сторінках «Праць Центру пам'яткознавства» – наукового збірника Центру пам'яткознавства

Національної академії наук України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

29. Проблеми охорони культурної спадщини на сторінках всеукраїнської газети «День».
30. Питання вивчення і збереження пам'яток на сторінках періодичних видань Волині початку ХХІ ст.
31. Доведіть на конкретних прикладах, що охорона культурної спадщини є (чи не є) одним із пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування Волинської області.
32. Новітні підходи й напрями діяльності музеїв Волинської області щодо охорони культурної спадщини.
33. Роль Державного історико-культурного заповідника у м. Луцьку в пам'яткоохоронній діяльності.
34. На прикладі діяльності одного або декількох громадських товариств, що діють у Волинській області, доведіть небайдужість громадськості до охорони історико-культурної спадщини.
35. Діяльність Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (УТОПК) у Волинській області (кінець 1980-х років – перші десятиліття ХХІ ст.).
36. Внесок Волинської обласної організації Національної спілки краєзнавців України у пам'яткознавство Луцька (1989 р. – перші десятиліття ХХІ ст.).
37. Участь науково-педагогічних працівників та студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки у пам'яткоохоронній діяльності.
38. Діяльність академіка Бориса Возницького в царині та охорони історико-культурної спадщини.
39. Проблеми охорони історико-культурної спадщини у науковому доробку професора Віктора Акуленка.

40. Проблеми охорони історико-культурної спадщини у науковому доробку керівника Центру досліджень історико-культурної спадщини України Відділу історії України другої половини XX ст. Інституту історії України НАН України Сергія Кота.

IV. Політика оцінювання

При вивченні освітнього компонента «Науковий семінар: Актуальні проблеми пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності» застосовується поточний та підсумковий семестрові форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу ОК, віднесеного на самостійну роботу (6 балів). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів вищої освіти під час дискусій при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях, у формі написання рефератів, виконання тематичних тестових завдань (34 бали).

При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану навчальну і наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента.

Відвідування занять є обов'язковим. У разі підписання здобувачем вищої освіти індивідуального плану обов'язковим є відвідування лише семінарських занять. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: регулярно відвідувати заняття; планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал; активно працювати на лекційних і семінарських заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань; повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені семінарські заняття. З поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі.

Недопустимими є: пропуски з неповажних причин та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (окрім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат.

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися академічної доброчесності: самостійно виконувати усі навчальні завдання, завдання підсумкового контролю. У разі використання ідей, тверджень, відомостей при виконанні усіх завдань, передбачених силабусом, необхідно у формі посилань вказувати на джерела інформації. Дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права. Дотримуватись положень «Кодексу академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки».

Результати навчання, здобуті здобувачем освіти шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації. Порядок та процедура визнання регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки». Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайноосвіта, професійні стажування та ін.), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК (але не пізніше початку останнього місяця навчання, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання).

Окремі теми, змістовий модуль чи курс можуть бути перезараховані здобувачу вищої освіти відповідно до «Положення про підготовку

здобувачів освіти у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти». Оцінювання здобувачів представниками підприємства, яке зафіксоване у дуальному робочому навчальному плані, враховується у кінці семестру вивчення ОК, програмні результати вивчення якого частково або повністю внесені до дуального робочого навчального плану.

Загалом оцінювання здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки». Максимальну кількість балів (100) можна набрати упродовж семестру за результатами виконання усіх видів робіт, які передбачені силабусом.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність із ОК становить 40 балів. Після завершення вивчення тем кожного з 2-х змістових модулів здійснюється модульний контроль у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи. Максимальний бал, отриманий за 2-і модульні контрольні роботи, становить 60 балів. Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Консультації здобувачам вищої освіти надаються: на кафедрі згідно графіку; онлайн через Університетський портал – Office 365, за допомогою Viber чи електронної скриньки (за попередньою домовленістю з викладачем).

Розподіл балів, які можна набрати упродовж семестру:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів).

2. Модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль з освітнього компонента проводиться в усній формі у вигляді семестрового екзамену. Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше як 75 балів та погоджується з оцінкою. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти.

Іспит складається, якщо здобувач освіти: 1) за результатами поточного і модульного контролю набрав менше 75 балів; 2) бажає підвищити рейтинг. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються; екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами відповіді на 3-и теоретичні екзаменаційні питання, внесені до білету, за шкалою від 0 до 60 балів.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах (максимально – 100 балів). Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану (залікової книжки) студента.

Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу.

Перелік питань до іспиту:

1. Сучасна наукова література про зародження пам'яткознавства і пам'яткоохоронної діяльності в українських землях.

2. Нормативно-правова база здійснення в Україні пам'яткоохоронної діяльності (1991 – 2021 рр.).
3. Дискусії щодо терміну «пам'яткоохоронна діяльність» та необхідності вироблення єдиних підходів у державі до здійснення пам'яткоохоронної діяльності.
4. Питання повернення і реституції пам'яток.
5. Складання в Україні державної системи охорони культурної та природної спадщини.
6. Облік об'єктів культурної та природної спадщини, що перебувають під охороною держави. Формування Державного реєстру нерухомих пам'яток України.
7. УТОПІК в пам'яткоохоронній діяльності в Україні (1991–2021 рр.).
8. Державні пам'яткоохоронні програми в незалежній Україні: передумови прийняття, зміст, результати реалізації.
9. Історико-культурні (історико-архітектурні та ін.) заповідники у пам'яткоохоронній діяльності в Україні.
10. Здобутки і проблеми представлення об'єктів національної культурної та природної спадщини у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.
11. Підготовка багатотомного енциклопедичного видання «Звід пам'яток історії та культури України»: досягнення і проблеми.
12. Робота місцевих редакційних колегій «Зводу пам'яток історії та культури України», опубліковані матеріали, перспективи видання томів.
13. Охорона в незалежній Україні пам'яток археології та історії. Категорії обліку пам'яток історії.
14. Охорона в незалежній Україні об'єктів архітектурної спадщини.
15. Охорона в незалежній Україні об'єктів монументального мистецтва.
16. Сучасні підходи до визначення терміну та форм існування пам'яток містобудування в Україні.

- 17.Здобутки і проблеми охорони в незалежній Україні пам'яток містобудування.
- 18.Пам'ятки науки і техніки в системі пам'яткоохоронної діяльності.
- 19.Заходи з охорони ландшафтних об'єктів природної спадщини в Україні.
- 20.Доля об'єктів культурної та природної спадщини анексованого Росією Криму, перспективи їх збереження.
- 21.Доля об'єктів культурної та природної спадщини на тимчасово окупованих територіях Донецької і Луганської областей та перспективи їх відновлення і збереження.
- 22.Парламентські слухання «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні», 18 квітня 2018 року: зміст, озвучені проблеми, шляхи їх вирішення.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література

1. Гаврилюк С. В. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок XX ст.): Монографія. 2-ге вид., доп. . Луцьк : РВВ Вежа, 2008. 536 с.

2. Гаврилюк С. Музеї світу в умовах пандемії COVID-19: проблеми і досвід виживання. *Волинський музейний вісник: Наук. зб.: Вип. 10.* Луцьк : ПП «Волинська друкарня», 2020. С. 83–87.
3. Гаврилюк С. Міжнародний досвід захисту культурних цінностей в умовах воєнного конфлікту. *Волинський музейний вісник: Наук. зб.: Вип. 12 / Упр-ня культури з питань релігій та національностей Волин. ОДА; Волин. краєзн. музей; каф. музеєзнавства, пам'яткознавства та інформ.-аналіт. діяльності ВНУ імені Лесі Українки; упоряд. Є. І. Ковальчук.* Луцьк : Б. в., 2022. С. 3–9.
4. Гаврилюк С. В., Гаврилюк О. Н. Вивчення культурної спадщини Західної Волині у другій половині 1940-х – на початку 1990-х рр. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 33 (72). № 1.* 2022. С. 26–33.
5. Гаврилюк С., Гаврилюк О. Пам'яткоохоронні програми в Україні у 1991–2021 рр.: зміст та реалізація. *Літопис Волині. Всеукраїнський науковий часопис.* 2022. Число 26. С. 84–90.
6. Гаврилюк С., Гаврилюк О. В. Увічнення пам'ятних місць національної воєнної історії у західноукраїнських землях (1920 – 1930-ті роки). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. Т. 32 (71). № 2.* 2021. С. 11–18.
7. Гоменюк В. М., Горькова А. О. Пам'яткоохоронні програми Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (1966–2018 рр.). *Праці Центру пам'яткознавства.* Вип. 34. 2018. С. 5–23.
8. Гріффен Л. О., Титова О. М. Пам'яткознавство: основні напрями досліджень. *Сіверщина в історії України: Зб. наук. пр.* Київ: Глухів, 2016. Вип. 9. С. 7–12.
9. Закон України «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.). <https://zakon.rada.gov.ua>.

- 10.Звіряка А. І. Вітчизняний та міжнародний досвід охорони та використання ландшафтних об'єктів культурної спадщини. *Праці Центру пам'яткознавства*. Вип. 34. 2018. С. 24–28.
- 11.Кот С. І. Повернення і реституція культурних цінностей у політичному та культурному житті України (XX – поч. XXI ст.): монографія. Київ : Ін-тут історії України НАН України, 2020. 1020 с.
- 12.Культурна спадщина в контексті «Зводу пам'яток історії та культури України». Кот С. І. (відп. ред.), Денисенко Г. Г., Івакін Г. Ю., ін. Київ : Інститут історії України НАН України, 2015. 486 с.
- 13.Мазур Т. В. Правова охорона культурної спадщини в Україні : монографія / Національна академія внутрішніх справ. К. : Парлам. вид-во, 2020. 432 с.
- 14.Основи пам'яткознавства / наукові редактори Леонід Гріффен, Олена Титова / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК; International Book Market Service Ltd., member of OmniScriptum Publishing Group. Бобасен (Маврикій)-Київ : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2017. 635 с.
- 15.Регіональні особливості нерухомих пам'яток України [Монографія] / кол. авт.: Бичковська Г.М., Гаврилюк О.Н. Гаврилюк С.В. [та ін.]. ; під заг. ред. Л.О. Гріффена, О.М. Титової : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. Київ : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, 2017. 276 с.
- 16.Титова О. М. Деякі проблемні питання обліку пам'яток культурної спадщини в Україні. *Праці Центру пам'яткознавства*. 2018. Вип. 33. С. 276–281.
- 17.Харковенко Р. В. Пам'ятки культурної спадщини в умовах ведення бойових дій та на тимчасово окупованих територіях: міжнародний досвід й Україна. *Праці Центру пам'яткознавства*. 2018. Вип. 33. С. 36–49.

18. Luengo, A., Rössler, M. (eds.): World Heritage Cultural Landscapes. Elche, 2012. 8 p.
19. Von Droste, B., Plachter, H., Rössler, M. (eds.): Cultural Landscapes of Universal Value. Components of a Global Strategy. Jena: Fischer Verlag, 1995. 456 p.
20. Von Droste, B., Rössler, M., Titchen, S. (eds.): Linking Nature and Culture. Report on the Global Strategy, Natural and Cultural Heritage Expert Meeting 25 to 29 March. Amsterdam, Netherlands, 1998. 32 p.
21. Sługocki J. Opieka nad zabytkiem nieruchomym. Problemy administracyjnoprawne, wydanie 2, Wolters Kluwer, Warszawa 2017. 417 s.
22. Sługocki J. Problemy ochrony prawnej krajobrazowych wartości przyrodniczych i kulturowych – uwagi o próbie wzmocnienia narzędzi ochrony krajobrazu. Stahl, P. Korzeniowski, A. Kaźmierska-Patrzyzna (red.), *Problemy pogranicza prawa administracyjnego i prawa ochrony środowiska*, Wolters Kluwer, Warszawa, 2017. S. 521–534.
23. Zalaśńska K. Prawna ochrona zabytków nieruchomych w Polsce. Wolters Kluwer Polska, 2010. 332 s.

Інтернет-ресурси

1. ЮНЕСКО (UNESCO). URL: www.unesco.org.
2. Міжнародний комітет з охорони всесвітньої культурної і природної спадщини (Комітет Всесвітньої спадщини). URL: <https://www.unesco.org/en>.
3. Міжнародний центр з дослідження, збереження та реставрації культурних цінностей (ICCROM). URL: www.iccrom.org.
4. Міжнародна рада з питань пам'яток і визначних місць (ICOMOS). URL: www.icomos.org.
5. Міжнародна спілка архітекторів (UIA). URL: www.uia-architectes.org.
6. Міжнародна рада музеїв (ICOM). URL: <https://icom.museum/en/>.

ДОДАТОК

Зі змінами **силабус освітнього компонента** **перезатверджений** на засіданні кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

протокол № 3 від 20 жовтня 2022 р.

Структура освітнього компонента **зі змінами** у зв'язку із **малокомплектною академічною групою** на 2022/2023 н. р. (наказ ректора ВНУ імені Лесі Українки № 188-з від 30.05.2022 р.).

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180/6	Спеціальність 027 Музеєзнавство, пам’яткознавство	Рік навчання: 1-й Семестр: 2-й
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські): 34 год.
		Самостійна робота: 146 год.
		Освітньо-професійна програма «Музеєзнавство, пам’яткознавство, культурний туризм»
	Освітній ступінь магістр	Форма контролю: екзамен
Мова навчання:	українська	Навчальний план 2020 р.

Назви змістових модулів і тем	Усьог о	Ле к.	Практ. (сем)	Сам. роб.	Ко нс.	
Змістовий модуль 1. Історична ретроспектива розвитку в Україні пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності						
Тема 1. Проблема формування теоретичних засад пам'яткознавства. Вирішення питань здійснення пам'яткоохоронної роботи в українських землях під владою Російської та Австро-Угорської імперій (XIX – початок XX ст.)	7		2	5		УО Р ДС/2
Тема 2. Внесок наукових установ, громадських товариств, український вчених і митців у межах Російської та Австро-Угорської імперій у становлення основ пам'яткознавства як науки та практичну роботу щодо охорони пам'яток на українських землях	8		2	6		УО Р/2
Тема 3. Здобутки і втрати національного пам'яткознавства та пам'яткоохоронної справи у добу Української революції (1917 – 1921 рр.)	5		2	3		УО/2
Тема 4. Проблеми пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності в українських землях у 1920-х – 1930-х рр.	7		2	5		УО Р/2
Тема 5. Здобутки та нереалізовані можливості розвитку пам'яткознавства та охорони культурної спадщини у повоєнній радянській Україні (друга половина 1940-х – кінець 1980-х рр.). Нормативно-правова база, актуальні питання теми в сучасній українській історіографії	11		2	9		УО Р ДС/2
Разом за модулем 1	38		10	28		10
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми пам'яткознавства та пам'яткоохоронної діяльності у незалежній Україні						
Тема 6. Стан і перспективи пам'яткознавства і пам'яткоохоронної діяльності у незалежній Україні. Закон України «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.). Важливість удосконалення національної законодавчої бази пам'яткоохоронної діяльності.	13		2	11		УО ДС/2
Тема 7. Внесок українських істориків, археологів, мистецтвознавців у розвиток українського пам'яткознавства (1990-ті рр. – перші два десятиліття ХХІ ст.).	12		2	10		УО Р ДС/2
Тема 8. Роль УТОПІК у збереженні пам'яток історії та культури. Діяльність Волинської обласної організації УТОПІК: зміст, плани, труднощі в їх реалізації, перспективи	13		2	11		УО Р ДС/2

Тема 9. Діяльність Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПІК (1990-ті рр. – 2020 р.). Роль музеїв, бібліотек і архівів у системі інформаційного забезпечення пам'яткознавства і пам'яткоохоронної роботи	10		2	8		УО Р/2
Тема 10. Пам'яткоохоронні програми в Україні 1991–2021 рр.: зміст, реалізація, труднощі.	12		2	10		УО Р ДС/2
Тема 11. Парламентські слухання 18 квітня 2018 року – важливий крок щодо моніторингу стану та окреслення перспектив пам'яткоохоронної діяльності.	10		2	8		УО/2
Тема 12. Роль історико-культурних та історико-архітектурних заповідників у пам'яткоохоронній діяльності в Україні	8		2	6		УО Р/2
Тема 13. Проблеми обліку пам'яток, складання Державного реєстру нерухомих пам'яток України	6		2	4		УО/2
Тема 14. Класифікація пам'яток історії та культури, їх характеристика. Археологічна спадщина в сучасному українському суспільстві.	13		2	11		УО Р ДС/2
Тема 15. Актуальні питання вивчення і збереження культурної спадщини крізь призму підготовки «Зводу пам'яток історії та культури України».	15		2	13		УО Р ДС/2
Тема 16. Проблеми збереження пам'яток в анексованому Росією Криму та в зоні ведення бойових дій на Сході України, нищення об'єктів культурної спадщини у період розв'язаної російським агресором повномасштабної війни проти України	17		2	15		УО Р ДС/2
Тема 17. Співпраця з міжнародними організаціями у сфері охорони пам'яток. Об'єкти культурної спадщини України у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.	13		2	11		УО Р/2
Разом за модулем 2	142		24	118		24
Всього балів						34
Самостійна робота						6
Модульна контрольна робота						60
Всього годин/Балів	180		34	146		100

Форма контролю*: ДС – дискусія, Т – тести, Р – реферат, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, УО – усне опитування;